

Derk van Assen (1891 - 1943) en zijn vrouw Berendina (Berendje) van Assen-Grolleman (1894 – 1945)

Derk van Assen (1891) Hij was een vooraanstaande man in Maastricht, hij was president van de Christelijke Vakbond voor Belastingambtenaren.

Derk was vanaf het begin van de oorlog actief in het ondergrondse verzet, eerst zonder lid te zijn van een georganiseerde verzetsgroep, later werd hij lid van de groep Versleyen, een groep belastingambtenaren binnen de LO; hij was ook lid van de Trouw – groep, de nationale christelijke verzetsgroep. Derk had uitstekende contacten in Maastricht, waar hij nauw samenwerkte met de katholieke verzetsgroep onder leiding van L.J. Roumen en met de protestantse verzetsgroep onder leiding van A.H. van Mansum.

Derk werd gedreven door christelijk beginselen en door vaderlandsliefde. Hij was een humanist die vond dat alle mensen gelijk waren en hij was bereid alles te riskeren om het leven van joden en anderen te redden.

Hij leverde een bijdrage tot het publiceren van illegale publicaties en tot het organiseren van landelijke informatienetwerken. Ook bood hij professionele documentenvervalsers een plaats bij hem thuis aan waar zij konden werken.

Derk en Berendje waren bevriend met Isidore en Frederika Schaap, die in 1939 in Maastricht waren komen wonen. De familie Schaap was joods maar zeer geassimileerd, zij gingen soms op zondagochtend met Derk en Berendje naar de Hervormde Kerk.

In de zomer van 1942 werd de familie Schaap opgeroepen zich te melden voor deportatie; Derk hielp hen een schuilplaats te vinden. Zij brachten de eerste nachten door bij een gezin dat een brillenwinkel in Maastricht beheerde. Ondertussen werden hun persoonsbewijzen veranderd en werd de J verwijderd, zodat reizen minder riskant was. In deze twee dagen slaagde het echtpaar erin een aantal bezittingen uit hun kelder te halen en bij het echtpaar Roushop, dat naast hen woonde, op te slaan. De dag daarop stapte de familie Schaap in de trein naar Utrecht waar zij in het huis van mevrouw Rinkking, de echtgenote van een van de neven van Derk, werden ontvangen. Zij verhuisden echter spoedig naar de familie De Vries in Hllegom. (Mevrouw De Vries was de zus van Berendje.) De Familie Schaap verhuisden naar de familie van Buren in Amsterdam, waar zij later werden opgepakt, zij werden vermoord in Auschwitz. De heer van Buren werd ook gearresteerd en werd ook vermoord in een concentratiekamp.

Op 26 juli 1943 werd Derk in Maastricht gearresteerd na eerst een tijd door de SD geschaduwd te zijn geweest. De SD had een verzetslid, "Blonde Mien", overgehaald om voor ze te werken. Zij moest informatie inwinnen over Derks contacten, maar voordat zij dat kon doen werd Derk al opgepakt en in de gevangenis gezet. Derk

werd in deze gevangenis zeven weken ondervraagd door Oberscharführer Richard Nitsch; Intussen bedachten Derks collega's een plan om Derk te helpen ontsnappen. De Duitsers ontdekten het plan ; Nitsch en twee andere officieren hebben Derk in de poging hem tegen te houden op 13 september 1943 in Horst, Noord – Limburg, geëxecuteerd.

Ondertussen was ook Berendje gearresteerd en gevangengezet, eerst in Maastricht, toen in Haaren en ten slotte in Vught, vanwaar zij naar kamp Ravensbruck in Duitsland werd gedeporteerd; daar is zij op 2 februari 1945 gestorven.

Na de oorlog werden Derk en Berendje onderscheiden door de hoofdmaarschalk van de luchtmacht en de vervangende opperbevelhebber van het Geallieerde Expeditieleger voor 'hulp aan marine-, landmacht-, en luchtmachtofficiëren, waardoor deze uit gevangenschap konden ontsnappen of gevangenneming door de vijand konden ontlopen'.

Op 6 september 1989 werden Derk van Assen en Berendina van Assen – Grolleman door yad Vashem erkend als Rechtvaardigen onder de Volkeren.